

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIO

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas,
Cuba y Puerto-Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT

J. M.ª PUIG TORRALBA.

Filòlech de gran talent,
poeta de pura rassa
y un dels més braus defensors
de las lletres valercianes.
Ha escrit numerosas obras,
per tot arreu celebradas,
ngurant en primer lloch
lo drama «Mare y Madastra».

CRÓNICA

REVISTA MICROBIOLÓGICA

Pel camí que vá emprenent la ciencia ja casi resulta avuy que la causa determinant de totes las malalties son los microbis.

Aquests sers petits, casi invisibles, qual forma únicament pot apreciarse ab ajuda del microscopi, renyeixen dintre del cos humá terribles batallas; neixen y moren á milers en un sol dia y 's nudreixen de la nostra vida, alterant y destruhint per complert l'organisme del home... y de la dona, *per supuesto*.

Existeixen lo microbi del tifus, lo microbi de la difteria, lo microbi de la tisis, lo microbi del cólera-morbo, lo microbi de las febres, y no dupto qu' existirá també 'l microbi dels costipats y de la migranya.

Dada aquesta teoria, l' home, tingut generalment per l' animal més perfecte de la creació, en realitat no es altra cosa que una *menagerie* de fieras microscópicas.

* * *

Lo porvenir sería evidentment dels microbis destructors que, dada la pasmosa facilitat ab que 's reproduheixen, prompte dominarian á la humanitat y acabarian ab ella, si en las regións misteriosas de lo inmensament petit, no tinguessim los homes acérrims defensors que lluytan per nosaltres ab un entusiasme digne d'agrahiment.

Los microbis tenen un enemich terrible en los *fagocitas*.

Los *fagocitas* que no son més grossos que 'ls microbis, resideixen en lo sistema circulatori, y 's contan en tan gran número qu' en cada gota de sanch n' existeix un verdader exércit, disposat á defensarse de totes las irrupcions dels microbis invasors.

Mentres aquests respectin la sanch, los *fagocitas* están tranquils y la salut del home no 's ressent de res; pero una vegada l' enemich penetra en lo sistema circulatori, 'ls *fagocitas* se defensen desesperadament y ó bé triunfan, restablint la nostra salut perduda, ó bé sucumbeixen, y en aquest cas moren ab nosaltres.

Molts cassos de inflamacions son deguts á la gran concentració de *fagocitas* que acuden á un punt amenassat. S' entregan á un excés de zel que 'ns fa patir una mica, pero que generalment ens salva. Els hem de perdonar la molestia que 'ns causan en gracia á la bona voluntat que demostran.

Algunes vegadas los *fagocitas* al devorar los microbis enemichs, s' envenenan, no podent digerir lo virus mortal dels seus contraris. ¡Admirém lo séu heroísmel... De aquí ha nascut la teoria de las inoculacions dels virus atenuats. Per medi de aquestas inoculacions, los *fagocitas* s' acostuman á digerir microbis per virulents que siguin. Al últim acaban per ferse immunes, fèntnose 'n també á nosaltres.

Prenent peu de aquest fet, comprovat per tots los sabis que 's dedican á la microbiologia, no falta qui sustenta la idea de que lo més essencial per la salut humana consisteix en atendre y cuydar ab esmero als *fagocitas*, en favorir la propagació de las rasses fortas y destruhir las débils y decadents. Creuen los sabis que aquesta empresa ha de ser més beneficiosa per la humanitat que 'l millorament de la cria caballar y la creació de nous tipos de gossets de manguito y de butxaca.

¿No hi haurá cap home de posició que abandonant los cuydados del *turf* se dediqui al foment de la cria y millora de la rassa *fagocita*?

* * *

Y ja que avuy l' hem donada pera tractar, encare que siga lleugerament, de aquest mon inmensament petit, no abandoném una materia tan abundant.

¿Els agrada 'l formatje? A mi si, moltíssim, y suposo que á casi tots vostés los hi succehirá dos quartos de lo mateix.

Donchs si volen menjarlo de gust abstinguinse de analisarlo: no apelin may al microscopi, ni vulguin veure massa detalladament que 's lo que 's portan á la boca. ¿Preguntan per qué? ¿Pot més en vostés la curiositat que tota altra consideració? Está bé: en aquest cas prenguin nota dels següents datos que 'ns proporciona un eminent microbiólech:

«En cada gram de formatje de Gruyere, tendre ó fresch, s' hi contan de 90 á 140,000 microbis. Lo número dels habitants del formatje aumentan com més vell aquest vá fentse: als 70 dias de comensat se n' hi conta una massa de 800,000 per gram. De manera qu' en un formatje de Gruyere hi ha més estadants dels que conta la bola de la terra.»

¿Diuen al coneixe aquests datos que ja no menjarán may més formatje? ¡Mal fet! Lo que passa ab lo formatje passa ab tot. No existeix aliment que no siga un agregat de petits organismes, y en aquest cas, si fan escarafalls ab lo formatje, 'ls mateixos escarafalls haurán de fer ab tot lo demés, y quedarán reduhits á morir de fam y de set. Fins l' aygua clara es un conjunt de organismes animals.

Per lo tant, créguinme á mi: cluquin los ulls y paladejin tot lo que 'ls entri á la boca. ¿Lo paladar ho accepta? ¿Té bon gust? Donchs á dintre vá.

* * *

Lo regne dels microbis es inmés, no té limits. La última expressió de lo inmensament petit es tan inconcebible com l' última expressió de lo inmensament gran. ¿Y qui 'ls diu que l' exquisit gust de moltes sustancias, delicia dels paladars refinats, no 's deu precisament á la existencia de determinats microbis?

L' eminent Pasteur ha descubert que 'l bouquet dels vins més famosos es degut á microbis especials. Lo vi de Champagne, lo vi de Borgonya, 'l vi de Burdeus deuen lo séu gust peculiar, la séva aroma exquisida als microbis que contenen. Hi ha més encare. Algúns vinicultors de Marsella han procurat adquirir cultius del microbi de cada un de aquests vins selectes, los han barrejat ab lo most de qualsevol vi ordinari, y aquests vins tractats per semblant sistema, han millorat considerablement.

Una cosa s' ha observat, no obstant, y es que 'ls microbis dels vins més delicats com lo Champagne y 'l Rhin no s' han multiplicat tan fàcilment com los dels altres caldos més inferiors, sens dupte per no estar encare prou adelantat l' estudi de las sévas costúms ó tal vegada porque 's consideran massa aristocrátichs pera prestarse á barrejar la séva rassa distingida ab las demás plebeyas. També entre 'ls microbis s' han de observar las mateixas preocupacions de classes que reynan entre 'ls homes.

¡Qui sab si aquestas preocupacions que existeixen, pugnant ab la serena rahó humana, los homes las hem adquiridas dels microbis!

* * *

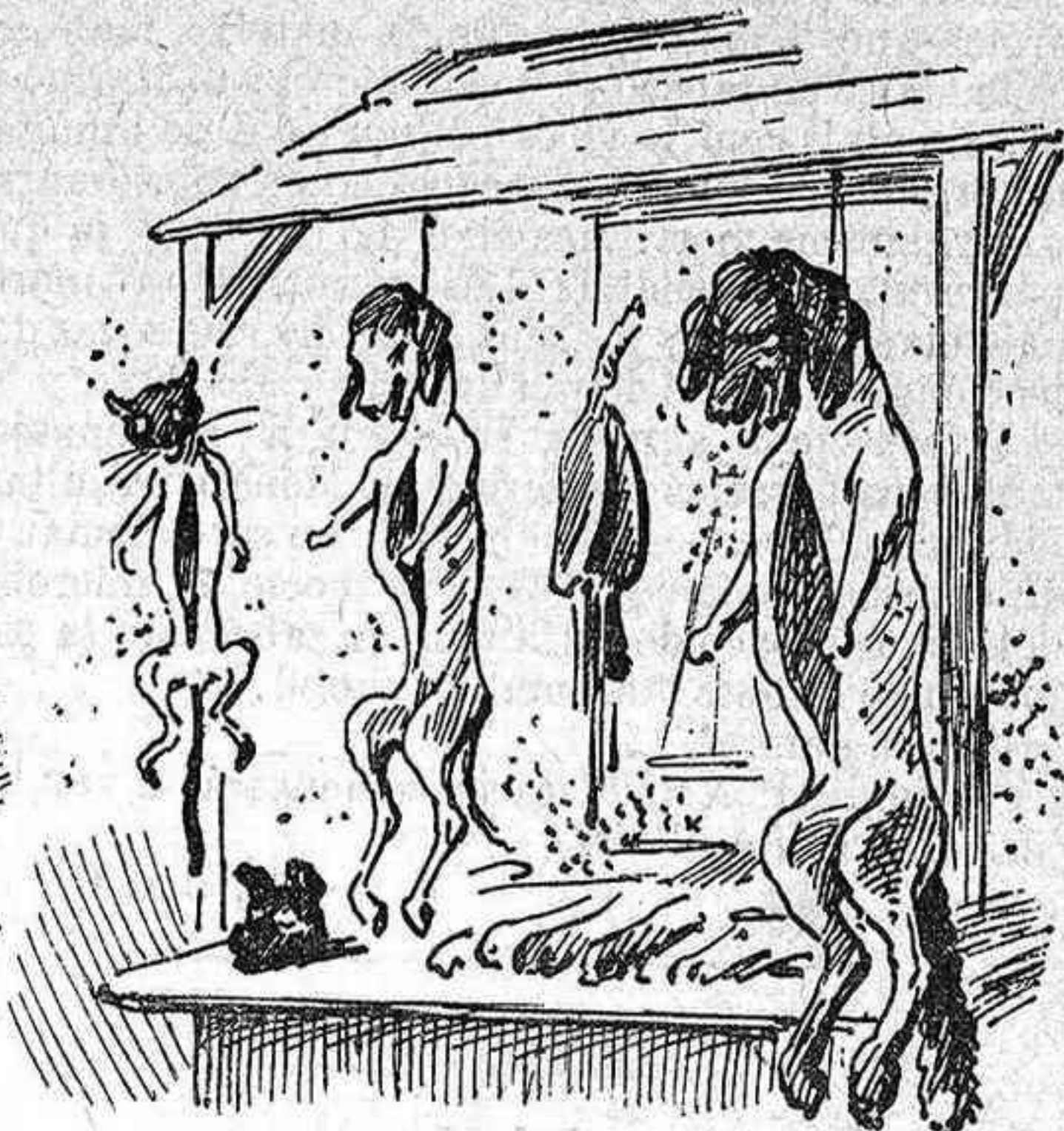
Lo mateix que passa ab lo vi, succeheix ab lo tabaco.

Aixís ho acaba de revelar després de serios experiments un sabi professor alemany.

¡PROU CANYET!
(Continuació.)

També 'ns farán menjar los sustanciosos burros de las terrayres.

Fins es probable que 'ns clavin aquesta virám.

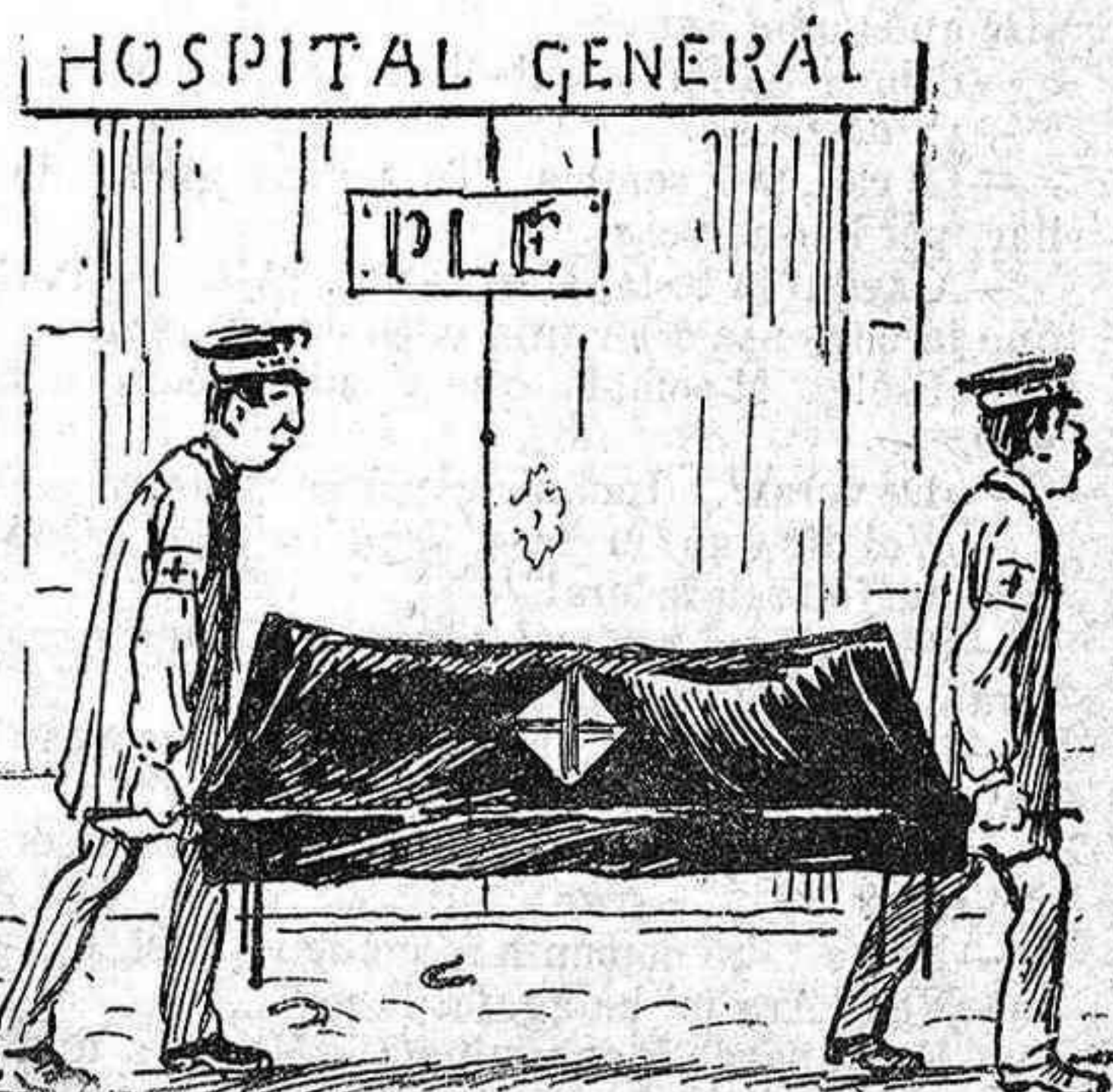
A causa de lo qual, se'crearà una industria especial, que permetrà suprimir lo carretó.

A carn nova, agabelladors nous.

Conseqüència: que 'ls' infelissos 'que menjin aquesta carn, correrán pèl carrer tirant còssas, lladrant y fent lo burro.

Y per fi, vindrá una epidemia y tots los barcelonins se 'n anirán á can Pistras.

L' aroma del tabaco, com l' aroma del vi, es deguda al resultat de la fermentació. Y aixís com cada vi té 'l microbi especial que li proporciona l' aroma que 'l distingeix, de la mateixa manera, cada classe de tabaco té 'l seu microbi distintiu.

Pero aixís com lo vi es pèl seu estat de humitat un organisme viu, lo tabaco sech deu considerarse un organisme mort. Mes aixó no importa, ja que pel resultat es lo mateix. Los microbis vius ó morts existeixen en ell y los seus cadàvers, las sévas dejeccions son lo que donan aroma al tabaco.

Y respecte à aquesta sustancia s' han ensajat també las barrejas de ferments, donant resultats idéntichs als conseguits ab lo vi. Lo sabi alemany, descubridor de la cosa, diu que inoculant microbis del millor tabaco de l' Habana en tabaco de la pitjor classe s' obté l' aroma de aquell.

¡Quina ganga!

¿Quin dia l' Arrendataria comensará à vendre 'ns cigarros *inoculats*?

P. DEL O.

FRANQUESA

SONET

Si creus que t' he vingut tant al darrera
perque xiflat d' amor per tu n' estava,
t' has ben equivocat: sols me guiava
l' afany de traure 't rals, res més, pastera.

Ab la cara que tens de llumanera
y vellota, que casi t' cau la baba,
¿volias que jo hagués sigut tan faba
de donarte 'l meu nom? Vana quimera.

Mes ara que m' has dat las dimisorias,
he volgut serte franch, fente notori
perque del cap te treguis tals caborias,
que ja fá temps vaig fer un bon casori;
tant es aixís que aviat, si vols, Faustina,
pagar tots los gastets, pots ser padrina.

J. SALLEUTAG.

A CAL BARBER

—¿Ara 'm toca à mi? ¡Gracias à Deu!....

—¿Qué vol dir?

—Que sembla mentida que un home s' haja d' esperar tant, perque després lo pelin, se li quedin la llana y encare haja de pagar.

—Segui, segui: se coneix qu' está de broma.
¿De qué aném avuy?

—Primer tallim los cabells, després la barba....

—¿Y després?

—Lo cap, si li sembla. Té moltas ganas de tallar, per lo que veig.

—Aixequi la testa, si es servit. ¡Ajá!.... ¿Veritat que ja comensa à fer una mica de caloretta?

—¡Psé!.... 'M sembla que al istiu encare 'n farà més.

—¿De veras?.... Inclinis cap à la esquerra.

—¿Vol dir que 'm fassi *izquierdista*? ¿Qué no sab que jo soch federal?

—Be, vaja, la veritat: ¿qué será lo primer que farán los federales lo dia que guanyin?

—Donar garrot als barbers que atormentan als parroquiàns mentres los tallan los cabells.

—¡Borrango! ¿qué ho soch jo de aquests per ventura?

—Home.... 'm comensa à semblar que si.... ¡Apreta! ¿Veu? Ara m' ha agafat la pell....

—Es culpa de la maquineta.... Mossega una mica; pero, vaja, no es tant com vosté suposa.

—¡Ah! No: pitjor seria si 'm pegués quatre tirs.

—¿Encare li fá tan mal ara?

—Ara ja no me 'n fá tant: me 'n fá una mica més.

—¡Dimontri!.... ¿Vol dir? No se me 'n ha queixat pas ningú encare.

—Es que hi ha gent que 's queixa de la boca endins y altres de la boca enfora.... ¡Vaja! ¿Ara tampoch m' ha agafat la carn?

—Si.... pero es la máquina.... una mossegadeta de res....

—¡Te rahó! Veyám si de mossegadeta en mossegadeta se 'm anirá menjant de viu en viu....

—No tingui por.... Abaixi una mica 'l cap.

—Jo no sé, ab tantas cosas que inventan, com no s' ha trobat una máquina eléctrica que talli 'ls cabells sense inquietar à l' individu.

—Ja hi es aquesta máquina; pero per ara no més serveix per esquilar bestias.

—¡Hombre.... aixó si qu' es graciós! ¿Es dir que las bestias han de ser més que las personas?

—¡Vaja! Tocant al pèl, si senyor. Es qüestió de números. ¿Quánt val tallar lo cabell de vosté? ¿Un ral? Donchs tallar lo d' un gos, verbi gracia, ne val sis, y 'l de una mula, mitj duro.

—¡Uy! Hasta matxos....

—Vosté ho diu de broma.... y per la furia ab que maneja l' eyna, 'm sembla que deu ser veritat....

—Bueno.... ja está. Veji, miri; ¿li sembla si están bé de llarchs?

—Se 'm figura que m' ho pregunta una mica tardet.

—¡Ay, ay! ¿per qué?

—Y si ara li digués que me 'ls ha deixat massa curts ¿cóm s' ho arreglaría per allargárme 'ls?

—¡Je, je! Ja té mitja rahó, ja. En fi, están bé ¿eh?

—Si; 'ls cabells están bé; lo que no está bé es que 'm martiritzi tant ab aquesta eyna.

—Tranquilisis; per la barba 'n faré servir un' altra qu' es més fina. Alsi 'l cap.... ¡Bravo!

—¡Ep, ep!.... Sembla que arrenqui pastanagas.... ¿Qué no ho sent que m' estira 'ls pèls?

—No, senyor....

—Donchs jo sí....

—Ho sento moltíssim.... pero....

—¿En qué quedém? ¿Ho sent. ó no ho sent? ¿Per qué m' ho fa, donchs?

—Es la máquina, que....

—Home, à la quènta las máquinas d' aquesta casa son com la del rellotje de la Catedral; sempre van malament....

—No, senyor; es que s' han de fer arreglar y....

—¡Ay! ¿Veu? Ara ha tornat à pessigarme....

—¡Demontri!.... Tingui: prefereixo acabarli de tallar ab las estisoras.... ¡Bó! Dispensi, ha sigut ab las puntas....

—¡Recristina! ¿qué m' ha escapsat l' orella?

—No es més que un tallet insignificant.... una goteta de sanch... ¡Com la pell de certas orelles es tant prima!....

—¡Y la de certas caras tant gruixuda! ¿Qué 's pensa qu' es aixó? ¿una barberia ó un escorxadó?

—¡Pero per Déu!.... Veji, ja no se li coneix: lo que menos se creya que l' havian degollat.

—Nada.... acabi y déixim alsar aviat, que comenso à estarhi ab ansia en aquesta cadira....

—Es qüestió d' un moment. Esperis, que 'l pentinaré.

—Pentini, pentini; que hasta cert punt, ja puch dir que m' ha bèn pentinat.

—¿Vol tupé?
 —Si que 'n vol, posarse á barber sense sapi-
 guerne...
 —¡Mare de Déu, qu' es plaga!... No 's mogui;
 vull arrissarli aquestas puntas de bigoti.
 —¡Justa! Perque ara ab las molls me cremés lo
 nas ó 'ls llabis... ¡No me 'n donará pas entenent!
 —¿Es dir, que no vol res més?
 —No, senyor; no vull sino escaparme depressa.
 —¡Vaja! Ja está, donchs: per servirlo.
 —¡Ay! ¡quin pes m' hi tret de sobre!
 —Ara se 'n deu anar á sopar vosté, ¿veritat?
 —No: primer vull anar á la Bonanova.
 —¿A fer qué?
 —A portarli un ciri, en acció de gracias per ha-
 ver surtit en vida d' aquest trance.

A. MARCH.

À ZORRILLA

El premio de mil pesetas ofrecido al mejor soneto dedicado á Isabel la Católica, con motivo del Centenario de Colón, lo ha obtenido el de D. José Zorrilla.

Si des la gloria ahont reposas
 llegeixes aquestas ratllas,
 no temis, no, que 't dediqui
 un capítol d' alabansas,
 per l' istil dels que certs poetas
 en ta mort, van dedicarte.
 Permetme tan sols qu' exposi
 esta idea, bona ó mala:
 «Tu, Zorrilla, com lo Cid,
 fins sent mort, guanyas batallas.»

JAPET DE L' ORGA.

L' ASSILO DE POBRES

Entre las institucions y establiments més curiosos de Barcelona, figura, ó ha de figurar, en primeralinea l' Assilo de pobres, del Parch.

De tant en tant se 'n parla una mica y surten á la superficie infinitat de cosas extranyas; pero aviat procura tirars' hi terra á sobre, y al cap de quatre dias ja ningú se 'n recorda.

¡No se 'n han dit pocas d' aquell famós Assilo!

Que hi ha hagut inspector que ha gastat més ell sol en carruatje, que no tot l' Establiment en las sévas atencions generals.

Que han figurat com assilats personas que no ho necessitavan y qu' estavan allí com si estessin á la torre.

Que segons per qui 's segueixen los procediments inquisitorials, mentres que per altres tot son gangas y nsideracions.

Pero lo més graciós que del Assilo pot dir-es lo referent á la séva organizació y las conseqüencias que d' ella 'n resultan.

Cada arcalde primer al pendre possessió — aixó es de reglament— dona órdres severíssimas de que 's recullin los pobres que demanan caritat per aquestes carrers.

Lo marqués d' Alella no va volguer ser me-

DUO

¡Contempléulos!... La fló y nata
 del geni agabelladó.
 Los protegits predilectes
 de la ilustre comissió.

nos que 'ls séus antecessors, y va donar també l'ordre acostumada.

—Senyor comandant de la guardia municipal, mani als séus subordinats que immediatament s'primeixin los pobres.

—¿En quina forma ho farém?—preguntá respectuosament en Vilaseca.

—Los pobres fills de Barcelona condehíxintlos al *Assilo*; los altres serán enviats á las sévas provincias respectivas.

Aixís va ferse. La guardia municipal desplegó guerrillas y en un parell de dias lográ una cassera més que regular.

Barcelona estava lliure de pobres mendicants.

L' arcalde 's fregá las mans ab satisfacció y exclamá ab verdadera delicia:

—¡Ah!

Pero la felicitat dura poch, sobre tot la felicitat dels arcaldes.

Al cap de quatre dias, lo senyor marqués ja no deya ¡ah! ab alegría; sino que ab visible disgust exclamava:

—¡Oh!

Los carrers de Barcelona tornavan á estar plens de pobres.

¿Eran pobres nous ó qué?

L' arcalde va informarse.

¡Eran los mateixos!

Segons lo reglament del *Assilo*, 'ls pobres permaneixen allí dins tres dias, ¡tres dias no més! Després tornan á ser posats en llibertat.

Per altra part, los pobres que havian marxat cap á las sévas provincias, eran ja aquí altra vegada. Los governadors civils los havian manat tornar.

De modo, que tota l' obra del marqués, secundat pels municipals, se 'n havia anat per terra en un moment.

Verdaderament es cosa qu' encanta aixó de tenir un assilo ahont sols s' hi pot estar tres dias.

¿Dilluns hi entran deu pobres? Deu ne surten dijous. ¿Vint n' hi entran dimars? Divendres ne surtirán vint....

Aixó si no passa com un dia que va entrarhi una familia; marit, muller y tres baylets.

Al entrarhi eran cinch; pero al sortirne eran sis.

Durant la séva permanencia en l' *Assilo*, la mare havia surtit de cuydado.

MATÍAS BONAFÉ

UNA DONA

(De Heine)

Abdós s' estimavan molt:
era 'l robar sa taleya:
ell á n' ella, criminals,
paraulas d' amor l' hi deya:
quan ell dava un cop de má,
en lo llit ella s' ajeya.
y reya.

Ab tiberis matant jorns,
ditxosos la vida 'ls feya;
descansant sobre 'l pit d' ell,
ella estar contenta 's creya....
Quan ell aná á la presó,
des la finestra ella 'l veya
y reya.

Dins de la presó tancat
ell escribintli, l' hi deya;
«Vina; 'm moro; 'm crema 'l cor

com si hi cremés una teya....»
La carta ella vá llegir;
cap such de la carta 'n treya
y reya.

A las sis del demat,
l' endemá, penjat se 'l veya....
Lo llensaren al fossar....
Ab lo mort, ella 's distreya....
Y, olvidantlo, al cap d' un quart,
ella, borratxa, s' ajeya....
y reya.

J. BARBANY.

UN CONCERT

L' altre dia un amich méu, pianista per més senyas, wagnerista *enragé* y enemich de tot lo italiá, vá regalarme una invitació pera assistir á un concert de una Associació d' artistas.

Era per un diumenje á la tarde, y com que un servidor en aquell dia faig festa, me 'n vaig anar tot satisfet.

Hi vaig anar dejorn per pendre bon puesto, y encare que la funció havia de comensar á las tres, á cosa de las dos jo ja estava instalat en un dels millors llocs.

Al méu costat hi havia un senyor, una senyora que á la *cuanta* era la séva, y una senyoreta magre, ab un sombrero que semblava estafat d' algún pastor dels Alpes.

Jo, per passar l' estona me 'ls escoltava, y francament, vaig trobar que parlavan un castellá molt *catalanista*, pero ja ho veig, aixó del catalá es tan ordinarior....

M' olvidava de dir que á l' entrada van regalarme un programa ab noms molt lluhits: Gluck, Mendelssohn, Rodríguez, Gutiérrez, Chopin, etc.

¡Déu n' hi dó! Pél preu que 'm costava ja vá ser bonich. Com ab aixó de músicas no hi entench gayre y 'l vehí del méu costat semblava molt aficionat, me l' escoltava ab atenció per saber de que tractavan.

—¡Mira! ahora tocarán un duo de arpa acompañado de trompa.

En aixó vá venir un xicotet lleig y xato, de cosa d' uns deu anys, á saludarlo.

—Mira, Frasquita, que niño más mono, tan joven y ya estudia latín.

—¿Sí?—vá dir la senyora—pues ahora le conviene el griego y el piano para venir aquí á tocar algo.

—¡No, cá!—vá dir el xicotet—el papá no ho vol qu' estudihi gayres assignaturas, porque diu que costa massa car.

Entesos: aquell senyor era algún mestre d' estudi, y ja se sab, aquests per fer práctica, las endossan ab castellá.

Me giro del altre costat per veure si 'l vehí no era tant *cursi*. Era un entussiasta de primera forsa, porque continuament portava 'l compás ab lo cap y 'ls peus.

Li parlo de la caló, li pregunto quina hora es.... en fi, hi entaulo conversa y ell me diu:

—Jo sentint á n' en Gluck ja soch felís; no me 'n mouria ab un mes. Miro 'l programa y en aquell moment tocavan lo noy de la mare.

Y 'ls músichs vinga rascar y amohinar á la gent. Al últim, ja perduda la paciència, agafo 'l barret y me 'n vaig al carrer.

Pero al surtir trobo al amich músich que 'm crida y 'm diu:

—Tú, Perico, t' hi apuntat á la llista de socis d'

NOTAS DE QUARESMA

Ella prou ho diu que dejuna; pero no se li coneix.

—¿No surtím al carrer? Donchs me posaré la cucurulla... encara que no més sigui per casa.

aquesta Associació... es una pesseta al mes, no val la pena y espero que 'm farás aquest favor.

No vaig tenir valor pera negarmhi.

¡Y ara ja tinch 12 pessetas al any compromesas!

Si 'm volen creure, no vajin á cap concert d' arrós.

PERE PASTANAGA.

A UNA MODISTA

De totas las modistas—qu' he vist á Barcelona semblant salero á dojo—per plassas y carrers, n' hi ha una de tan guapa—n' hi ha una de tan [bella,

qu' entre vellets y joves—més de cent cors ha pres. No passa per la Rambla—sense sentir requiebros, de rosas y floretas—¡li 'n donan! Demanéu.

¡Cóm no! si es tan bonica—que més que dona, sem-un ángel que á la terra—ha fet devallar Deu. [bla Per galtas te dos rosas—de 'ls horts d' Alexandria, per dents, de gayas perlas—ne te bell enfilay, per cos, una palmera—que 'l vent manyach ne [gronxa,

més rossas son sas trenas—que 'l or ha sigut may. Quan plega de la feyna—veureu á mil gomosos

que ab frasses melodiosas—de prop la van seguint anomenant palacios,—coronas, joyas, tronos, y en fi, los seus cors *cándits*—á son cor oferint. Mes ella, perdihueta—que d' entre la boscuria ha vist qu' apareixia—intrépit cassador, son pas, ja llest, avansa,—logrant. fentne més via, deixar á poca estona—burlat al burlador.

Ben fet, gaya nineta ;—proposicions desprecia que son vils y rastreras—y las inspira 'l mal, jo en pago de ta hassanya—prometo com á premi pagarte café y copa—al «Nou Continental».

AMADEO.

LLIBRES

NORTE Y SUR.—*Poema cíclico*, per RAMÓN D. PERÉS.—Tanca aquesta obra, sens dupte, un dels epissodis més memorables de la vida del seu autor. Los que cultivan la seva amistat saben que 'n Perés passá una llarga temporada á Inglaterra, no ignoran que allí conegué á la companyera de la seva vida, y que la felis parella vingué á instalarse á nostra hermosa Catalunya.

Un enamorament entre las brumas británicas y l' esclat del amor al calor del sol que fa madurar los fruyts de las nostras vinyas: aquest es l' assumpto del poema.

Allà dalt nebulosa poesia, nudrintse de anyoransa: quadros viscuts, impregnats de aquelles visions melancòlicas que tenen tots los poetas septentrionals: aquí baix, calor, llum y esplendides: la vida del mitj-dia, expansiva y grata.

En tot lo poema hi campeja una vaguetat exquisida. L' autor refrena la seva imaginació, lluny de deixarli solta la brida, y troba sovint notas hermo-sissimas de una suavitat admirable.

Enrich Heine sembla ser un dels seus númens; pero un Heine lliure de pessimismes, exempt de ironias, un Heine verdaderament poeta que expressa 'ls sentiments del seu cor, enllasantlos ab los espectacles de la mare naturalesa. No hi ha en lo poema amargors ni efectes rebuscats: tot es en ell suau, primorós, fill de un bon gust depurat y hasta m' atreviré á dir que de una certa prudencia molt escayent.

Lo Sr. Perés demostra, especialment en los trosos descriptius, qualitats molt positives, y en l' us del llenguatge y en la manera d' expressar sas impressions, un domini del art difícil de las bonas lletras. Es ademés un sacerdot convenut del modernisme, que fuig de las ampulositats y redundancias, buscant ab preferencia l' acert dintre de la concissió y l' exactitut dels tochs.

¡Y qu' hermós es lo volúm que tanca 'l poema! Si 'l llibre poéticament val molt, artisticament considerat es una verdadera joya. Apeles Mestres ha trassat per adornarlo una serie de vinyetas preciosas. Son ademés de la obra d' un gran artista, un treball de verdader amich.

En una paraula: *Norte y Sur* es un llibre altament simpátich que dona gust no sols de llegir sino tambe de fullejar.

LA REYNETA DEL CADÍ, per D. MARTÍ GENÍS Y AGUILAR.—Aquest es lo titol de una novela catalana que acaba de donar á la estampa la empresa de la *Ilustració*.

Coneixiam ja al Sr. Genís y Aguilar com á pro-sista vigorós, que domina 'l llenguatge de la terra, esmerantse en depurar-lo y en enriqueir-lo ab termes de molt valor filològich, cassats sens dupte en la comarca vigatana de ahont es fill y ahont resideix aquest autor. Aquestas condicions caracteristicas brillan tambe com no podia deixar de succehir, en sa darrera novela.

L' argument de aquesta es molt senzill. Es la heroína una nena de misteriós naixement trasplanta-da á una possessió de la montanya del Cadi: allí es admirada de tothom per la seva bondat, per la seva hermosura y per la vida que porta, entregada als plahers de la cassa. Un amich de infancia que l' estima torna á son pais nadiu després de haver passat sis anys á Barcelona, y 'ls ayres del Pirineu li encenen mes y mes lo recort de la hermosa Reyne-ta; pero un altre jove está d' ella enamorat cega-ment, y entre 'ls dos rivals poden succehir escenas deplorables, quan tot d' una 's descorra 'l misteri de la existencia de la nena, y aquesta ja que no ha tingut la ditxa de coneixer á sos pares, decideix tancar-se á un convent á pregar per ells, y destinar tota la fortuna qu' hereda, á socorre als pobres, aplanant aixís lo casament de aquell amich de la infancia ab una cosina seva que 's moria per ell.

Aquesta narració senzilla, realsada ab descrip-cions numerosas y algunas digresions psicológicas, tanca tal vegada escás interès, y no té tampoch aquell viu color de realitat que sol distingir á las produccions de la escola naturalista, á la qual no pertany l' autor de la novela. Aquesta entra mes aviat en la categoria de las obras románticas, pero sense esborrajaments. Es pel contrari molt serena y meditada, y denota en lo Sr. Genís una propensió decidida envers la poesia: la poesia del cor y de la naturalesa.

CÁSTICH DE DÉU, novela de costúms.—CERCA-NIUS, *idili*, originals de D. JOSEPH CORTILS Y VIETA.—Aquestas dos produccions constitueixen lo primer volum de la *Biblioteca económica de LA CA-TALANA* que acaba de veure la llum pública.—En *Cástich de Déu* s' hi troban qualitats propias de un

novelista algun tant antiquat, que busca l' interès en la narració de aventuras y casualitats inesperadas.—No succeheix lo mateix en *Cerca nius*, narra-ció de la terra, plena de trossos ben sentits y no-tablement expressats. Alguns dels tipos, especial-ment lo dels dos joves protagonistas y 'l del bouher están pintats de má mestra. Lo Sr. Cortils y Vieta, poeta y folk lorista, demostra ab aquest últim qua-dro condicions molt sólidas pera dedicarse ab aplauso á la literatura narrativa.

Ens falta avuy l' espay pera parlar del notable poemadramátich *Jesús*, original de D. Frederich Soler, que acaba de veure la llum pública. Prome-tém ferho la semana próxima.

RATA SABIA.

ÍNTIMA-AMOROSA

¡Qué depressa 'ls fulls giravas
de ton llibre d' oracions!
¡Qué depressa que 'ls llegias...
y ara... quant á poch á poch!

¡Quin amor, quina dolcesa
s' hi reflectia en tos ulls
quan fit á fit me miravas
á cada volta de full!...

Y ara que ja no m' estimas
com m' estimavas avans,
¡qué poch á poch que llegeixes!
¡Y que 't costa de mirar 'm!

MANEL GARAY.

PRINCIPAL

La senmana passada, per indisposició del mestre Nicolau, no pogué donarse 'l quart concert de la serie.

En cambi 'l diumenje á la tarde se 'n doná un d' extraordinari, 'l qual se vejé favorecut per una inmensa concurrencia.

Per aquesta nit está anunciat el de costúm, com-post de un escullit y variat programa. Wagner, Haendel, Mendelsshon, Mozart, Bach y Giraud fan lo gasto. Lo tercer número de la primera part será l' estreno de la marxa heróica del mestre catalá Rodríguez Alcántara.

Creyém que aquesta nit, com de costúm, lo *Tea-tro Principal* estará plé de una inmensa y distin-gida concurrencia,

LICEO

La companyia de sarsuela ha sigut aumentada ab dos novas artistas: la tiple Naya de Bueso y la contralt Solá de Navarro.

No careixen de qualitats recomendables, espe-cialment la primera, que cantá ab molta afinació 'l rondó de *Campanone*.

Pero de tots modos, la sarsuela, com á género en lo Gran Teatro hi está una mica baldera, y l' interès que podria despertar desapareix per com-plot, tenint en compte que 's fá us únicament de las produccions més sobadas del repertori.

REFLEXIONS D' UN CASSADOR.—(Per J. Llovera).

—¡Ja ho diuhen los civils que corro molt!... Pósinse las mans al pit, y diguinme si un pobre treballador se pot permetre 'l luxu de gastarse sis duros ab un permis de cassa.... ¡Prefereixo ferme un tip de corre, vels' bi aquí!

CIRCO

Un'altra d'endevinada: se titula *I diavoli della corte*, y resulta entretinguda y agradable, sense que 'l llibre siga molt enginyós; pero es tolerable y la música molt viva, sobressortint un terceto y un coro del acte segón.

L'obra ha sigut ben rebuda, distingintse en la execució las germanas Tani, la Sra. Bassini y 'l baritono Navarini.

Però á pesar dels esforços de la companyia italiana y la varietat dels títuls que figuran en lo cartell, lo públich may es numerós. Los plens á vessar son desconeguts en lo Circo. ¿Será degut tal vegada á que aquest teatro te molt mala sombra? ¡Chi lo sá!

ROMEA

En una de las funcions que dona cada senmana la *Tertulia Catalanista*, s'estrená un drama en tres actes, de D. Joaquím Gómez Salazar, titulat *Llas de foch*.

Es una producció de argument melodramátich, desenvolupat á tall de drama. Lo que hauria de passar á la vista del espectador, los interlocutors ho refereixen á copia de relacions. Aixís es, que l'obra languideja y no excita l'interés.

Per altra part, alló de que dos germans, sense saber que ho siguin s' enamoren, es un pensament que no té solució plausible. L'autor se desfá de la nena, fentla tornar boja, á penas descubreix lo secret que la priva de casarse ab l'home de qui viu enamorada, y no bastantli aixó, la fá morir de sentiment pochos instants després. Tot lo que passa es massa rápit, massa precipitat. De la mateixa manera que mor ella, podrian morir tots los personatjes, si fossen capassos de pegárselas tan fortas.

L'obra está escrita en versos fácils y en varietat de metros. Hi predomina marcat lirisme.

L'autor sigué cridat á las taulas al final de la representació.

*
**

S'están ensajant en aquest teatro 'l drama de 'n Soler titulat: *Or*, y 'l nou sainete de 'n Vilanova que porta 'l títul de *L' ase del hortolá*.

TIVOLI

Gli amanti di Teruel ha alcansat un éxit extraordinari.

¡Tira peixet! Ja ho crech. Una ópera tan hermosa, desempenyada ab acert y á dos tristos ralets l'entrada. ¿Qué més pot desitjarse?

En l'execució sobresurten la senyora Bordabio que 's veu molt aplaudida en l'aria del acte segon y en la romansa del últim, y 'l tenor Sr. Simonetti que 's fa aplaudir en l'escena del arbre y en lo gran duo del acte tercer.

Lo públich ompla cada nit lo teatro de gom á gom, per lo qual es de creure que tenim *Amants de Teruel* per una llarga temporada.

NOVEDATS

La senmana próxima parlarém del estreno del nou drama del Sr. Rovira Serra, titulat: *L' Heréu del mas*.

CATALUNYA

Bodas de oro es una bonica sarsuela que 'l públich va rebre ab molt agrado. Basada en un episodi de la passada guerra civil, l'obra está ben desenvolupada y escrita á conciencia. Pot classificar-se entre las sarsuelas serias tan distintas de las que ara s' acostuman en los teatros per horas. L'autor D. Calixto Navarro es digne d'elogis, per haverse separat del mal cami, demostrant que tam-

bé pot interessarse al públich fugint de la flamenquería y de las payassadas.

No es menos notable la música deguda al mestre Rubio, descollanthi una romansa que cantá ab molta afinació 'l Sr. Las Santas, y un duo entre aquest senyor y la Sra. Cubas que sigué també molt aplaudit.

Aquests dos artistas, la Srta. Llanos y 'ls senyors Palmada y Chaves contribuïren al éxit de aquesta producció, digna de figurar molt temps en lo cartell.

N. N. N.

CONSOLATRIX AFFLICTORUM

¡Ay Pepeta! no, no ploris,
detent lo téu desespero...
(per més que no crech, ni espero
que d'aquesta feta 't moris).

¡Sí, consolat! ¡no es manera
d'evitar així 'l mal, nena!
no alleugerirás ta pena
ni menys será la darrera;

puig qu' en nostra curta via
tant y tant los mals apuran,
que sempre las penas duran
y 's renovan cada dia.

.....
Digam, donchs, ¿qué t' ocasiona
disgust y dolor sens mida
que aixís á ta felis vida
desilusió tan gran dona?

Mes... ¡no ho diguis! Ho endavina
mon cor... ¡es que abandonada
t' ha deixat d' una vegada
ton aymador! ¿Vritat nina?

.....
Déixal donchs ¡oh huri preciosa!
y escolta, que consolarte
vull, y antecedents donarte
de causa tan desastrosa.

.....
¿Si sé la causa? ¡completa!
Jo profundiso 'ls arcanos
del cor, y d'aquests fulanos
fa temps que 'n conech la treta!
¡Escolta!

Gira la terra
en torn del sol, y tot d' una
ab ella gira la lluna
ab velocitat que aterra.

Giran també tots los altres
astres, giran las estrellas
lluny, com volguent totas ellas
allunyarse de nosaltres.

Gira també ab fúria inmensa
lo ciclón qu' engull la nau,
y després tornant la pau
á la platja en bocins llensa.

Gira 'l molí per la forsa
del vent que bat en sas palas,
y agitant l' aucell las alas
en l' espay se gira y torsa.

Gira la cínia impulsada
pel burro vell y pacífich,
y gira 'l volant magnífich
de máquina complicada.

Giran las devanadoras:
gira 'l jove ab alegría
que cap al infern fá via
entremitj de balladoras.

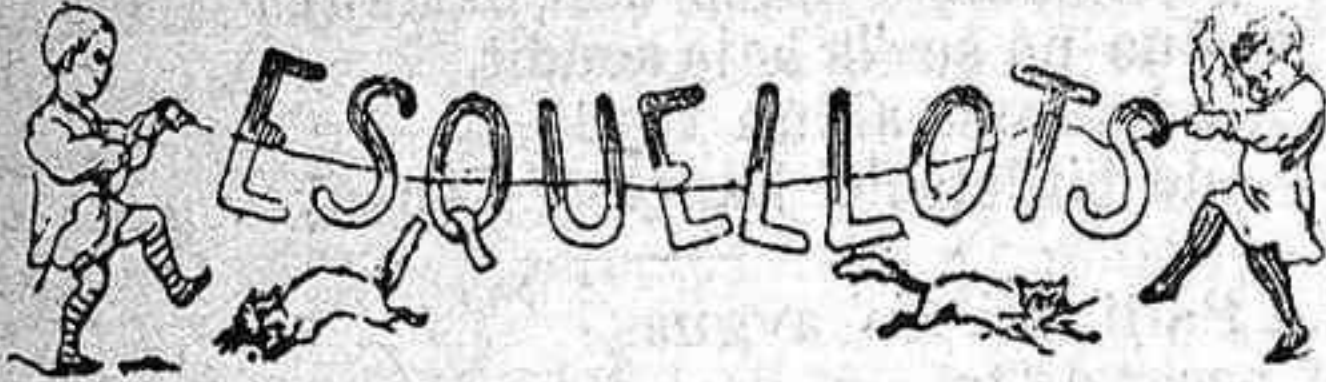
Gira 'l cap del que s' eleva
à gran altura y s' espanta...

y jo giro en *gira* tanta
ab la fantasia meva.

Aixís si tot *gira*, nena,
no es estrany, de son pés cau
lo motiu qu' aquell... babau
té per *girarte*... la esquena.

Y ara un concell á donarte
la téva desgracia 'm mou;
búscat prompte un galán nou
y aprén tú també à *girarte*.

M. R. DE LAS PLANAS.

Aquells estudiants de dret ó de *tort* que anavan
contra l' obertura de la capella protestant, acaban
de celebrar la festa de Sant Tomàs de Aquino,
aprofitant aquesta ocasió pera fer gala novament
del séu esperit reaccionari.

En lo saló de l' Associació de catòlics, en pre-
sencia de tota la carcunderia y ab assistència de
alguns frares dominicos, que ab los séus hàbits de
una limpiesa duptosa, acabavan de donar color al
acte, se celebrá una vetllada en honor del Sant.

Y en aquesta vetllada no 'n vulguin més de idees
rancias com la cansalada que conta alguns sigles
d' existència. Pero no 's figurin: ab aquesta can-
salada 's fán lo caldo gras los reaccionaris de úl-
tims del sigle XIX.

* *

Un jove, alumno de la Universitat, vá sostenir
que l' aparició de Sant Tomàs en lo sigle XIII, tin-
gué caràcter *providencial*.

De manera que aquest noy qu' encare no ha
acabat la carrera, ja 's tuteja ab la Providencia, y
sab de bona tinta que aquesta vá enviar á Sant
Tomàs al mon, en lo precís moment en que Sant
Tomàs hi feya més falta.

Y l' influencia de la filosofia del seráfich Doctor
encare dura: en ella s' hi troban armas pera com-
batre tots los errors, desde l' antich sensualisme,
fins al *modern liberalisme*.

Per supuesto, que á pesar de totas aquestas ar-
mas, lo modern liberalisme ha nascut, s' ha desar-
rollat, creix y vá endavant, á pesar dels *cassa-pu-
billas* qu' exerceixen de reaccionaris.

* *

A continuació vá parlar lo catedràtich Sr. Pou y
Ordinas.

De la manera que vá ferho, casi podia afirmar-se
que aixís com la Providencia vá enviar á Sant To-
màs en lo sigle XIII, sis sigles després, ó siga á úl-
tims del XIX, ha tingut á bé enviar al Sr. Pou y
Ordinas.

¡Amigo! ¡Y cóm vá esbravarse contra tots los fi-
lòsops defensors del racionalisme! Ab Hegel hi vá
fer una brometa, que n' hi havia per llogarhi ca-
diras. ¿Qué compón Hegel al costat del Sr. Pou y
Ordinas?

¡Y als positivistas!... Hont s' es vist sostenir com
sostenen que l' home no es més que un animal
perfeccionat? Precisament lo Sr. Pou y Ordinas
demostrava l' error de aquesta proposició. L' home

LA FESTA DE S. JOSEPH

Un aprenent que tasta 'l *recado*

podrá ser un animal, pero perfeccionat... Sobre
aixó hi ha molt que dir ¿no es veritat Sr. Pou y
Ordinas?

* *

Ultim rasgo de la disertació del indicat catedrà-
tich.

Al veure que entre 'ls presents hi havia alguns
frares dominicos, aprofitá l' ocasió per excitarlos á
fundar un convent á Espanya.

Aixó es lo únich que 'ns falta per regenerarnos:
un convent á cada cantonada, una marmita de
sopas á cada convent... y endavant las hatxas.

Sr. Marqués de Alella ¡jojo!

Miri que, segóns diuhen, existeix contra vosté
una conjura que te las arrels al Cassino de la Plas-
sa Real y á Casa la Ciutat las brancas.

Miri que 'ls fusionistas están molt cremats, per-
que ni 'ls coloca, ni quan venen eleccions els dei-
xa guanyar, abocanthi sach y peras.

Vosté, D. Camilo, ha dit y repetit que ans que
tot vol ser arcalde de Barcelona; y ells diuhen y
repeteixen que lo que importa es que 's consti-
tuheixi en primer ranxero del partit.

Per lo tant, pòsis en guardia, que segóns notícias, *la tempesta e vicina*.

Telégramas de Praga anuncian lo gran éxit que ha tingut en lo teatro de aquella capital l' ópera de Bretón, *Garín*.

Una de las pessas més aplaudidas ha sigut la sardana.

Ja ho veuhem los catalanistas: la música catalana viatja gloriosament per Europa. ¿Y gracias á quí?

Gracias á Bretón, gracias á un compositor castellá.

Estich assombrat, desde que un periódich m' ha donat una proba convincent dels grans talents aritmétichs del Sr. Marqués de Marianao.

A Batea ván exigirli cinch mil duros per 500 vots.

«Y añádese que al oír el opulento marqués la oferta, *sacó papel y lápiz, y al ver que le resultaban á diez duros el voto*, recogió otra vez los bártulos, diciendo:—Comprados al menudeo los encuentro á 20 pesetas.»

¡Quín talentarro! Al primer cop d' ull no ho vá veure que 5,000 duros, dividits per 500 vots, fán 10 duros per vot: vá necessitar paper y llapis per treure 'l compte.

Ara comprench perque á un calculista tan eminent han tingut á bé nombrarlo *gran d' Espanya*.

L' urna de la secció 12 del districte del Hospital, continúa pelegrinant desde 'l jutjat á la Junta provincial del Cens, desde la Junta provincial del Cens al jutjat... y anant aixís de Herodes á Pilat y tornant de Pilat á Herodes, aquesta es l' hora que ningú l' ha oberta, aquesta es l' hora que ningú s' ha cuydat de contar las papeletas que conté.

* * *

Me sembla que ja es hora de que 's deixi tranquila á l' urna inviolada.

Lo qui en rigor tindria que anar del jutjat á la presó y de la presó al jutjat, es lo president de la mesa que vá abandonar l' urna.

Y ja que ningú 's cuyda de contar las papeletas que l' urna conté, 'm sembla que hauria de haver-hi algún fiscal que 's cuydés de contar los meses ó 'ls anys de presó que li corresponen al president de la secció 12 que vá fer una jugada tan bruta.

Lo nostre amich, l' eminent dibuixant Mariano Foix, quan comensava á trobarse restablert de una penosa malaltia, que l' ha privat de treballar durant algún temps, ha tingut la inmensa desgracia de perdre á la séva estimada filla única, preciosa nena de 10 anys qu' era l' alegría y 'l consol dels séus pares.

Envihém al nostre volgut company la expresió del nostre sentiment més íntim, esperant que trobi la resignació necessaria, en mitj de una desgracia tan dolorosa com irreparable.

Uneixo la méva veu á la de la *Lliga de Catalunya* demanant á la Diputació provincial que 's recordi dels poquíssims voluntaris cataláns de la guerra de Africa, qu' encare viuhem, la major part d' ells sumits en la miseria.

La Diputació farà un acte de humanitat y patriotisme concedintlos una petita pensió que 'ls ajudi á terminar sos dias de una manera decorosa.

* * *

La *Lliga de Catalunya*, al demanar aquest acte de justicia y de reparació, ho ha fet per medi de una comunicació molt sentida.

Tant sentida que fins fa elogis del general Prim, calificantlo de *inmortal*.

¡Grat sia á Déu! A lo menos quan parla 'l cor, los de la *Lliga* ni menos se recordan de que 'l general Prim estigué sempre lligat á la *política madrilenya*.

Una moda nova.

La colonia espanyola resident á Paris está organisant un ball, en lo qual todas las damas vestiran trajos capritxosos confeccionats exclussivament de paper.

La ocasió no es tant extranya que no se 'ls haja acudit, adornarse ab un vestit de bitllets del Banch d' Espanya.

La Patti está fent ayguas.

A pesar de tot, en lloch de retirarse com deuria ab las grans riquesas qu' en lo curs de sa carrera ha lograt acumular, ara demana per cantar més sou que may.

—Tots los artistas mimats son lo mateix—deya un filarmónich—cap d' ells sab resignarse á fer lo cant del cisne...

—Es cert—li responia un altre—més s' estiman acabar fent lo cant del gall.

Rectifico la noticia que donava la senmana anterior.

No es cert que s' haja desistit de instalar l' academia pictórica de Sant Lluch.

Los elements qu' están empenyats en seguir endavant tenen ja adelantat lo lloguer de la casa, y no es prou católich aixó de tirar un grapat de duros per la finestra.

* * *

Y á propòsit de academias. Sembla que uns quants artistas que també volen entrar resoltament en las corrents artistich-católicas de l' época actual, considerantlas totalment irresistibles, tenen la idea de fundar una academia baix l' advocació y potrocini de la verge Santa Eulalia.

En dita academia, al revés de la de Sant Lluch, s' hi farán estudis de dona al desnú, ab preferéncia á tot altre exercici.

Tant es aixís qu' en lo saló principal hi figurará un quadro representant á la Santa Verge crucificada, avants de que la neu la cubris, en tot l' esplendor de la séva hermosura.

Una bona noticia que aculliran ab gust tots los aficionats al art dramátich serio.

Lo dia de Pasqua 'l Principal obrirá las sévas portas ab la companyia dramática italiana de 'n Belloti Bonn, de la qual forma part l' escelent artista Pia Marchi, que tan bons recorts va deixar anys enrera á Barcelona.

Y á principis de Maig la Sarah Bernhardt donará una tanda de sis funcions.

Diguém ab los castelláns: *Miel sobre hojuelas*.

Ara 's veurá si 'ls miracles de la Verge de Lourdes son ó no son veritat.

La familia de un comerciant belga va anar á visitar lo famós santuari, distingintse per la séva devoció un jove de 18 anys d' aspecte místich. Lo dia avants de marxar, en proba de la consideració que ab los séus exercicis espirituals havia sapigut guanyarse aquest ciri-neo dels capelláns de Lour-

des, alcançà permís pera passar tota la nit resant en la capella.

Al dia següent la família marxà tranquila y contenta y 'l jove més satisfet que tots.

Havent pernoctat à Pau, allà anà à trobarlos un capellà de Lourdes. Estava esbarat. Havia desaparegut la corona de perlas y brillants que portava la imatge de la Verge... Ningú més que aquell minyó havia passat la nit à la capella; ningú més qu'ell podia donar compte del *paradero* de la corona.

—Jo la tinch, en efecte—digué 'l jove.

—¡Miserable!—exclamaren tots, y 'l capellà ab més forsa que ningú.—¡Atrevirse à robar la corona de una sagrada imatge!

—Jo no hi robat res—respongué 'l jove.—La Verge me l' ha regalada: m' ha dit sonrihent que no volia que partís sense un recort d' ella: se l' ha tret del cap y l' ha posada en las mévas mans.

A pesar de l' explicació del jove, s' ha entregat l' assumpto à la competència dels tribunals de justícia.

Puig pretenen los capellàns de Lourdes, que únicament son admisibles los miracles que reportan algún benefici; may los que se saldan ab perdua.

A un home enterament calvo y en cambi molt barbut, li preguntava un séu amich:

—Ja que 't deixas la barba, ¿cóm es que no 't deixas los cabells?

EPÍGRAMA

Ab veu molt *grave* y expressió molt seria
deya un poble arraulit en un portal:

—¡Quina cosa més bruta es la miseria,
sobre tot quan un home no té un rall

APELES MESTRES.

CANTARS BILINGÜES

*Busca los libros pequeños
con preferencia á los grandes,
que com tenen menos fullas
no pesan tant com los altres.*

*No me niegues de tus ojos
la dulce luz que da vida,
perque si ho fas de aquest modo
no hauré de gastar cerillas.*

*Al campo D. Nuño voy
donde probaros espero
que tinch al pare burot
que 's fa 'ls seus al matadero.*

C. DE CATALUNYA.

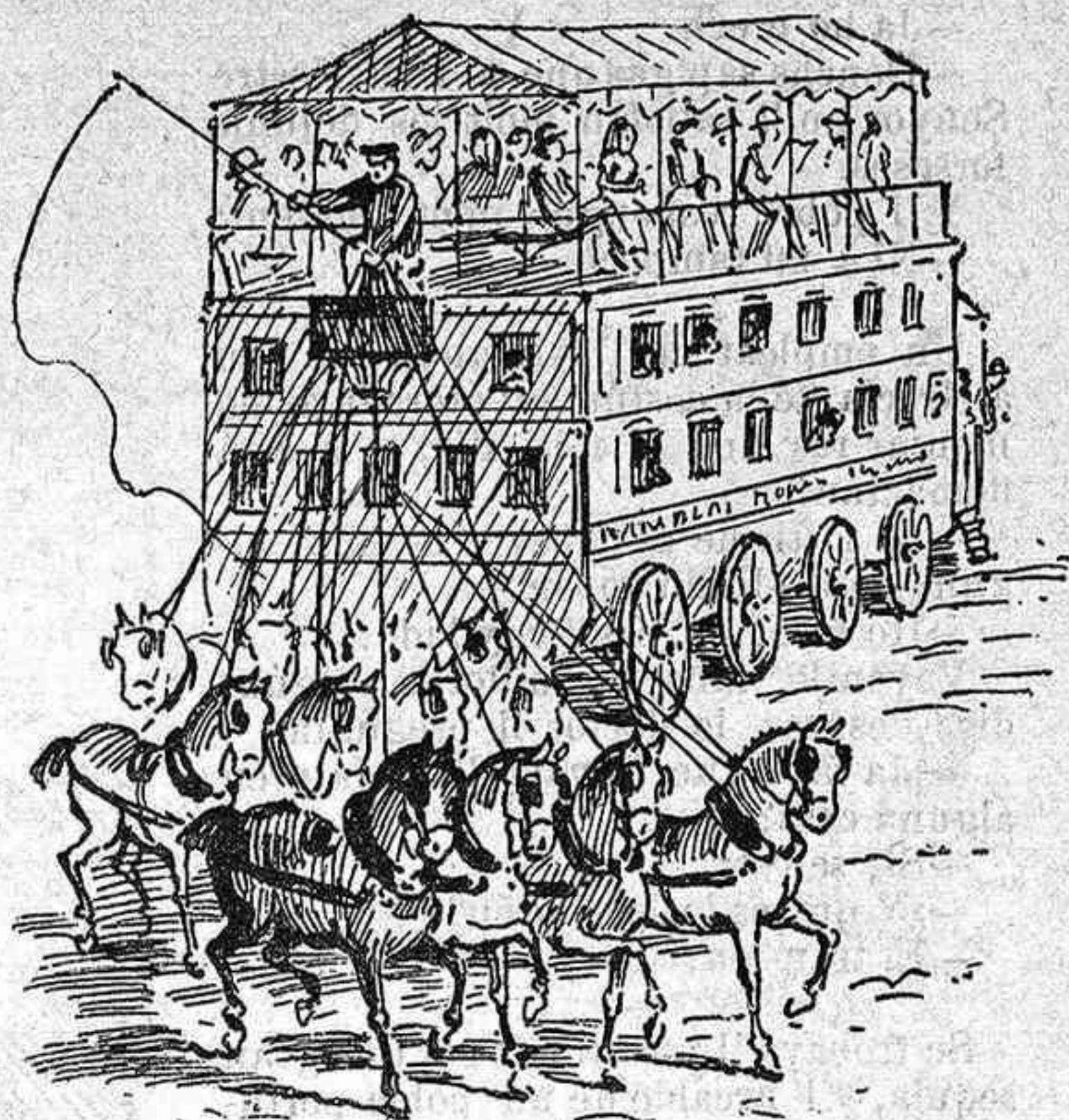
*Sevilla para el regalo,
Madrid para la nobleza,
y á qualsevol part de Espanya
pera morir de miseria.*

*La mujer que mala sea
ni reñirla, ni pegarla:
que fumi un puro d' estanch
y podéu ferli la caixa.*

*Señor alcalde mayor,
usted que prende ladrones
¿cóm no 's fa tancar vosté
y aixís bon exemple dona?*

LL. VALERO CALVO.

UNA IDEA

Ja qu' está demostrat que als carrers de Barcelona no hi caben tants ómnibus, *condals* y tranvías ¿per qué no fan carruatjes de dos ó tres pisos, y ab menos vehículs n' hi hauria prou?

Una nena de sis anys entra en lo saló ple de visitas, y diu à la séva mamá, precisament quan un alabava l' hermós color dels cabells de aquesta:

—Mamá: aquí fora hi ha aquella dona que te nyeix los cabells blancs.

La mamá tornantse tota roja:

—Está bé, filla méva: avisa al téu pare.

En un estudi.

Lo Professor:—¿Diu vosté que las cantitats heterogéneas poden sumarse?

L' Alumno:—Sí, senyor.

Lo Professor:—Vamos à veure: si jo li dono quatre préssecs, sis taronjas y deu aubercocs y vosté 'ls suma ¿quín resultat li donarán?

L' alumno per tota contestació aixeca 'l dit indice de la ma dreta, de la manera qu' en molts estudis s' acostuma quan hi ha necessitat d' evacuar una certa diligència molt necessaria.

Un pobre home que no podia menjar sempre que tenia gana, acudi al tribunal de la Penitencia, y 'l capellà li preguntá si tenia costum de dejunar.

—Sí, pare—vá respondre 'l penitent—tant y de tal manera que devegadas hi hagut de passar vuit dias sense menjar res.

—Pero, preguntá 'l confés, si hague-
ssis tingut de tot, n' haurías menjat?

—Ja ho crech.

—Donchs sápigas que á Déu Nostre
Senyor no 'l satisfân molt los dejunis
forsosos.

Y 'l pobre respongué molt amatent:

—Ni á mi tampoch.

Un empleat de l' Aduana, que viu
á Gracia, té la costúm inveterada de no
menjar res fins al mitj dia, y s' está
demacrant.

—Al sortir de casa séva, prengui al-
guna cosa—li diu lo metje.

—Ho faré, no passi cuydado.

Veyentlo tant desmillorat, alguns
dias despres, lo doctor li pregunta:

—¡Ja fá lo que li vaig dir! ¿Ja pren
alguna cosa?

—Sí, senyor.

—¿Y qu' es lo que prén?

—El tran-vía.

Se trobava 'l país affigit per una gran
sequia, y l' arcalde de un poble portu-
gués per més senyas, publicá un ban-
do prohibint als seus administrats anar
á oír missa set diumenjes seguits.

Al llegirho un d' ells, exclamá plé d'
energia:

—¡Ben feito! ¡Que sepa Deu con
quien se mete!

Un elegant decaigut, qu' en lo séu
temps havia fet troná y ploure, y que
avuy se troba en la més trista decaden-
cia, entra un dia á dinar á una fonda
de sisos.

Lo mosso que 'l servia, vá dirli al
presentarli un plat d' escudella:

—Si es servit, D. Enrich.

—¡Cóm!—exclamá l' ex-elegant—¿me
coneixes?

—Si, senyor... ¡Y com hem vingut á
menes vosté y jó!

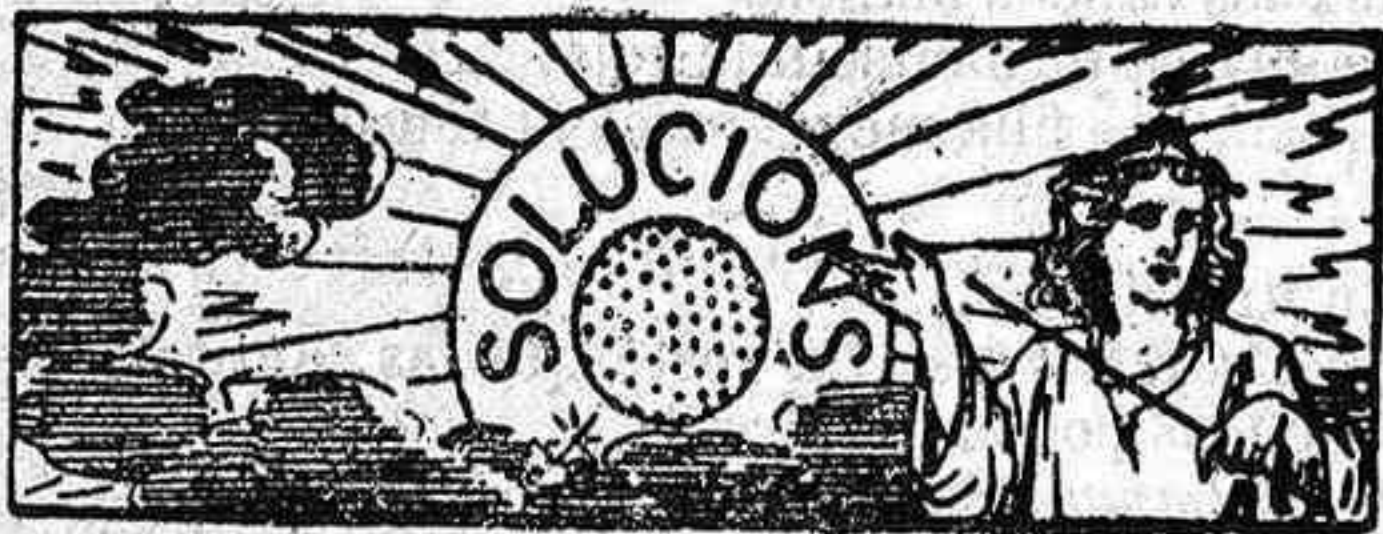
—¿Eh?

—Jo era qui li servia 'ls esmorzars á
ca 'n Justén.

ECONOMÍA CLIMATOLÓGICA

—Poch á poch noto que 'l fret
desapareix ja del mapa;
si aquest bon temps continuá,
diumenje empenyo la capa.

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA 1.ª—*En-de-mo-ni-a-da.*
- 2.ª ID. 2.ª—*Do-ro-te-a.*
- 3.ª ANAGRAMA.—*Elisa—Elias.*
- 4.ª TRENCA-CLOSCAS.—*La llanterna mágica.*
- 5.ª ROMBO.—

N
N A S
N A T A S
N A T A L I A
S A L A S
S I S
A

- 6.ª INTRÍNGULIS.—*Batalla.*
- 7.ª GEROGLÍFICH.—*Com més tens, més t' entretens.*

XARADA

DECLARACIONS ÍNTIMAS.—MEVAS.

*Rasgo principal del meu caracter.—Anar fent.
Aliment nutritiu que 'm fá més escrupul.—L' oli
de fetje de bacallá.*

*Música popular que més m' encisa.—Lo Noy de la
mare, perque tres la particularitat de ferme adormi
quan la sento.*

*Bestias que més me simpatisan.—Lo quart-dos y
lo tocino.*

*Paper que may m' ha agradat fer.—Lo ridicul.
Paper de que faig més us.—Lo jaramago.*

LOPEZ-EDITOR, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona.—Correu - Apartat, número 2.

ANUNCIOS

Biblioteca Económica de LA CATALANA

VOLUM PRIMER

CASTICH DE DEU | CERCA-NIUS

(Novela de costums)

(Idili)

Per J. CORTILS Y VIETA

IPREU: DOS RALS!

JESUS

POEMA DRAMÁTICH EN 6 ACTES Y EN VERS

PER

FREDERICH SOLER

Preu: 4 pessetas

SINGLOTS POÉTICHS, AB NINOTS

LAS CARBASSAS DE MONTROIG

Per FREDERICH SOLER (Pitarra)

Preu: DOS rals

¡ABAIX LO EXISTENT!

Disbarat cómich en vers

Per C. GUMÀ ~~Preu: UNA pesseta~~

Obra nueva

ARMANDO PALACIO VALDÉS

Obra nueva

EL MAESTRANTE

Un tomo en octavo. — Precio: 4 pesetas

VENTA DE HIJOS

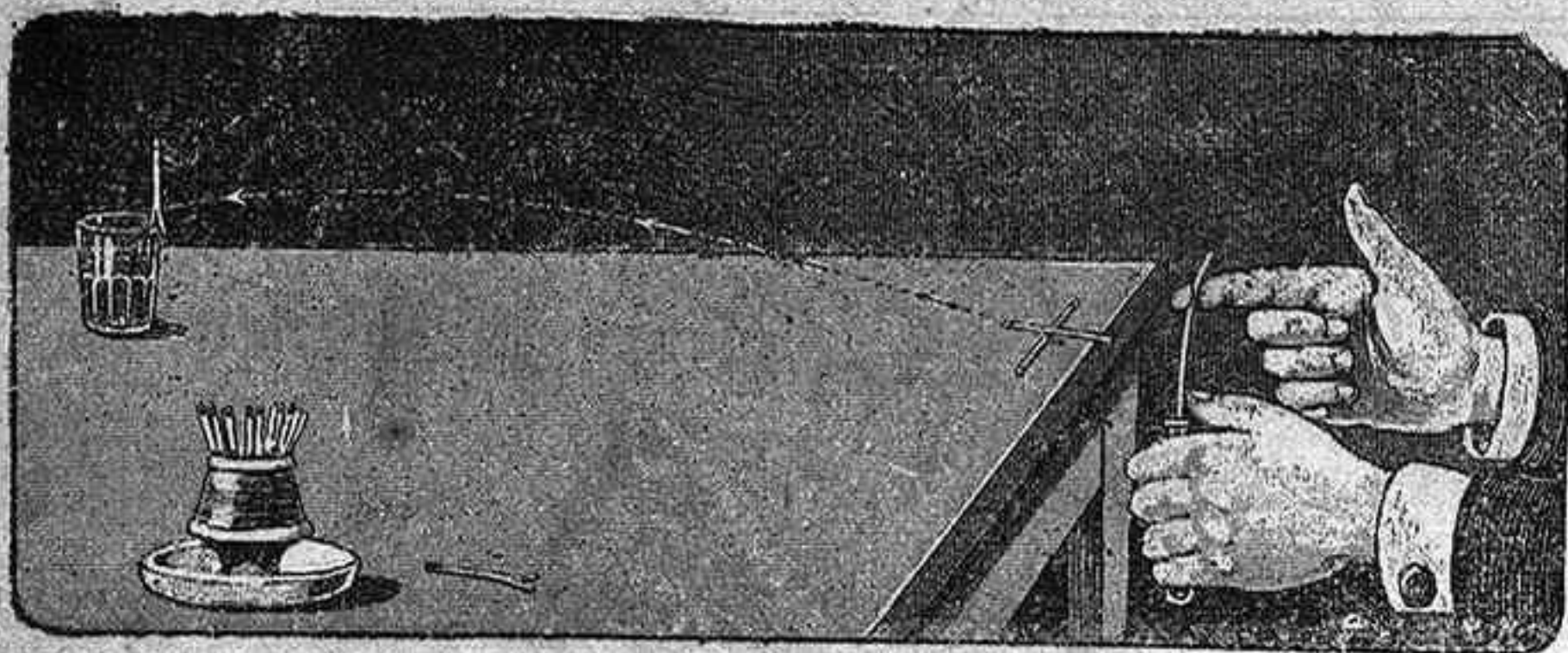
M. MARTINEZ BARRIONUEVO

Novela española ilustrada

Precio: 3'50 pesetas

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l'import en llibransas del Giro Mutuo, ó bé, en sellos de franqueig al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu francas de port. No responém d'estravias, no remetent ademés 3 rals pel certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

DISTRACCIÓNS CASULANAS

BOMBARDEIG

Lo castell es un vas de cristall, los projectils mistos dels grossos, los canóns ganivets de menjar, lo camp d'operacions una taula.

Colocan lo vas en lo centro, fenthi aguantar avants un misto, qu' es l' objectiu dels *artillers*, la *muralla* que s' ha de derribar. Ara fixinse ab lo dibuix y vejin de quina manera 's prepara la operació.

Lo ganivet en la mà esquerra y brincant la fulla ab la dreta perque fassi ressort, los mistos colocats á la vora de la taula partirán rápidamente com una bala, y si l' *artiller* té bona punteria, lo misto del vas caurá als primers disparos.

En aquest joch, qu' es molt entretingut, hi poden pendre part varias personas al mateix temps, situantse alrededor de la taula al mitj de la cual hi ha 'l vas.

Animal més criatura y que 'm fá més compassió.—L' hu-quart.

Homes que no 'm poden veure.—Los cegos.

Carrera que donaria al meu fill (si 'n tingués).—De total, perque 'ls remeys me surtirian més económichs.

Personatjes públichs que 'm son més antipátichs.—En Romero Robledo y 'l Noy de Tona; lo primer perque ensenya las dents, y l'altre perque ensenya... altrás cosas.

Lo que no voldria que sigúes la meva dona.—Prima-tres-prima.

Defectes que m' agradaria que possehis.—No més tres: jove, guapa y cinch-quart.

Begudas que més acostumo.—Al istiu gasseosas y al hivern aixarops calents.

Operas que més me cautivan.—Cap, perque totas me semblan iguals y 'm fan venir son.

Noms de dona que més m' agradan.—Remey, perque 'm sembla que ha de gastar molta salut, y Salud, perque no deu necessitar cap remey.

Lo que voldria ser.—Primer majordém del palau de la emperatriu de Housffschmann; perque al menos tindria bona tres-quarty no sentiria parlar may de 'n Cánovas ni de 'n Tort y Martorell.

Homes que 'm fan compassió.—Los tartamuts, perque per dir dos-quarta cosa están los anys de Deu.

Donas que més m' entussiasman.—Eleonora Duse y Pauleta Xiribechs; aquesta última es la meva dulctnea.

Flors que més m' agradan per son aroma.—Viola, llessami, xeringuilla y las flors... cordials.

Lo que 'm fa més SEGONA.—Beure á morro en alguna font, perque si m' enviava alguna granota ó una anguila, petsé aquesta faria estada en lo meu ventrell sense pagar lloguer y encare se 'm passejaria.

Com y quan voldria morir.—Després de fer los últims versos d' un drama-xarada en 7 actes que tinch en projecte y que ja n' hi fet dugas quartetas; pero que 'm sembla que tardará hu estar llest.

Edat de las criaturas que més me cantiva; (sobre tot si son noyas).—Dels quinze als vint anys.

J. STARAMSA.

MUDANSA

Tot menjantme un tros de tot
á la sombra de un total
molta tot me vá venir
de que 'm matés en Marsal.

JUMERA.

INTRÍNGULIS

Formar un nom que anantli trayent una lletra dongui 'l següent resultat: Primera, una fruyta.—Segona, en moltas portas n' hi ha.—Tercera, riu italiá.—Quarta: consonant.

J. JULIÁN BUSQUETS.

GEROGLÍFICH

X
K N
T
I I V
R D
I

MATA-SOGRAS.

FILLAS DE EVA

Mirin sos ulls melancólichs
y l' aire del séu semblant,
y resolguin aquest tema:
¿Pensa ab ell ó está resant?

Barcelona.—A. López Robert, Impresor.—Asalto 63.